

*Hyväksytty vuosikokouksessa
25.3.2019*

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN
KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTASUUNNITELMA
VUODELLE 2019

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

SISÄLLYS

1	KOSKEN STRATEGISET PAINOPISTEET VUONNA 2019	3
1.1	Vuoden 2019 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat	4
1.2	Tutkimus, koulutus ja kehittäminen	5
1.3	Maakunnallistuva sosiaalihuolto	6
1.4	Sosiaalinen hyvinvointi	7
2	KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ	8
3	KOSKEN PERUSTOIMINTA	9
3.1	Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen	9
3.2	Kosken työryhmät ja työkokoukset	9
3.3	Viestintä ja vaikuttamistoiminta	12
3.4	Kosken hallinnollinen työ	14
3.5	Kosken henkilöstö, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin ylläpito	14
4	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	16
4.1	Sosiaaliasiamies	16
4.2	Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	17
4.1	Konsultoiva varhaiserityisopettaja	18
4.2	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	19
4.3	Koulutus ja konsultointi	19
5	KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA	20
5.1	Kansa-koulu	20
5.2	PRO SOS - Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa	21
5.3	Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen hyvinvointiyhteistyöhanke	22
5.4	Palvelupolut kuntoon (PAKU)	24
5.5	Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä (KeHO)	25
5.6	Romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE	25
5.7	Hankevalmistelu	26
5.8	Hankeyhteistyö	26
6	KOSKEN TALOUS	27
6.1	Kosken budjetti 2019	30

1 KOSKEN STRATEGISET PAINOPISTEET VUONNA 2019

Vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa työstettäessä Kosken henkilöstö ja hallitus keskustelivat osaamiskeskustyön toimintaympäristöstä ja -edellytyksistä, jotka ovat olleet haasteellisia lähes koko 2000-luvun. Tämä tarkoittaa sitä, että sosiaalialan osaamiskeskustyö on ollut erilaisten uhkien alla koko olemassaolonsa ajan. Tämä on toisaalta pitänyt kehittämistyön virkeänä ja ajan hermolla olevana, mutta toisaalta estänyt suunnitelmallisen, kumuloituvan kehittämistoiminnan täysimääräisen toteutumisen. Toimintaympäristöä ovat hallinneet pitkän linjan tavoitteet, jotka nousevat sekä lainsäädännöstä että alan ammattilaisten ja asiakkaiden tarpeista sekä toimintaympäristön muutoksista, kuten digitalisaatiosta tai globalisaatiosta. Toimintaa ovat jatkuvasti koetelleet rahoituspulmat, sillä vaatimaton perusrahoitus on lähes joka vuonna ollut valtion budjettileikkausten uhan alla. Samoin poukkoileva sote-uudistus on vienyt työaikaa ja asetellut osaamiskeskuksia aina eri rooleihin TKI-yhteisöissä.

KOSKEN STRATEGINEN ”TYYLİ” / TOIMINTAPOLITIikka

Kuva 1. Kosken toimintapolitiikka

Näistä erilaisista haasteista huolimatta Koske on vuodesta toiseen sitkeästi toteuttanut perustehtävänsä: ”Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.” Tänä vuonna kiteytimme toimintapolitiikkamme yhteen kuvaan (kuva 1), jolla kerromme, miten voimme toimia erilaisten paineiden keskellä menettämättä suuntavaistoamme.

1.1 Vuoden 2019 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat

Vuosi 2019 on *vaalivuosi*. Silloin järjestetään kevätkaudella eduskunta- ja eurovaalit sekä mahdollisesti syyskaudella maakuntavaalit. Uuden hallituksen muodostaminen ja uusi hallitusohjelma ovat perinteisesti tuoneet osaamiskeskuksille uusia rooleja. Jo nyt on meneillään selvitystehtäviä – mm. sosiaalityön selvitys ja valtakunnallinen lapsistrategia, joilla tähdätään seuraavalle hallituskaudelle. Samoin sosiaaliturvauudistus, jota nykyinen TOIMI-hanke pohjustaa, on äärimmäisen tärkeä eriarvoisuuden vähentämisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta.

Työskentely *kuntapohjalta aluepohjalle* siirtymiseksi on joka tapauksessa edessä, tuleepa hallituspohjaksi mikä tahansa ja eteneepä sote-uudistus miltä pohjalta tahansa. Keski-Suomessa toimitaan edelleen pääasiassa kuntapohjalla (kuva 2). Kosken tehtäväksi asettuu omalta osaltaan jatkossa sekä kuntien sosiaalihuollon toiminnan yhteensovittaminen uudessa sote-rakenteessa että sote-maakunta-kuntarakenteen hyvinvoinnin edistämistyö. Kosken tulee myös jatkaa sosiaalihuollon itsetutkiskelua ja tukea alan toimijoita mm. *sosiaalihuoltolain toimeenpanossa edelleen*.

Kuva 2. Sosiaalihuollon järjestäminen Keski-Suomessa

Vuonna 2019 valmistuu *osaamiskeskuskehitys*. STM on antanut THL:n Anu Muurille toimeksiannon selvittää sosiaalialan osaamiskeskusten työn jatkuvuus sote- ja maakuntauudistuksen toteutuksen yhteydessä. Samassa yhteydessä selvitetään myös osaamiskeskusten erityistehtävät. Näin ollen tulee ratkaistavaksi myös romaniasioiden tutkimus- ja kehittämistoiminta, jota on suunniteltu Kosken tehtäväksi.

Tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnassa yhteistyö maakunnan muiden toimijoiden kanssa nousee entistä tärkeämpään rooliin. Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymätyöskentelyssä (KeHO) tavoitellaan Keski-Suomelle asemaa yliopistosairaalamakuntien rinnalla (5+1). Tämä edellyttää vahvaa *hyvinvointitutkimuksellista panostusta*.

Jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä on tärkeää, että käymme keskustelua alan arvoista ja etiikasta. Ensi sijassa meidän on muistettava omat arvomme *avoimuus, luotettavuus ja yhdenvertaisuus* ja palattava niihin yhä uudelleen jokapäiväisessä työskentelyssämme. Jos ne eivät elä, meidän on turha viritellä keskustelua aiheesta muidenkaan kanssa.

1.2 Tutkimus, koulutus ja kehittäminen

Sosiaalisen näkökulman vahvistaminen nykyisissä ja uusissa tutkimus-, koulutus ja kehittämisrakenteissa on ollut yksi Kosken pitkäaikaisista tavoitteista. Yksi tärkeimmistä T&K&I-verkostoista on *Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHO*, jonka yhteistoimintaa maakunnassa rakennetaan sote-uudistuksen etenemisestä riippumatta. Koske pyrkii tuomaan KeHO-työskentelyyn mukaan *sosiaalisen hyvinvoinnin ulottuvuuksia*, kuten sosiaalisen laadun käsitteen¹ huomioimisen hyvinvointikertomuksissa tai sosiaaliset innovaatiot kehittämistoiminnassa. Myös *sosiaalinen raportointi ja rakenteellinen sosiaalityö* tulisi kytkeä nykyistä tiiviimmin hyvinvointikertomuksiin sekä alueelliseen tiedontuotantoon. *Tekoälyn mahdollisuuksien* kartoittaminen sosiaalihuollossa on vielä alussa. Kognitiivisen tietojenkäsittelyn pintaa sosiaalialan tiedontuotannon apuna on jo raapaistu sosiaaliamiehen tilastoaineiston analysoinnin kautta. Tätä työtä on syytä jatkaa, sillä se on ollut uraa uurtavaa ja avaa mahdollisuuksia pitkälle tulevaisuuteen.

Kosken toiminnan halutaan *vahvistavan yhteistyörakenteita tutkimusaiheiden ja opinnäytetöiden välittämisessä* käytännön työstä opiskelijoille sekä tulosten välittymisessä käytäntöön. Tämänhetkinen kokemus on, että *toimiva yhteistyörakenne oppilaitosten, korkeakoulujen ja kuntien väliltä puuttuu*. Opinnäytteiden ja

¹ Käsite Promeq-hankkeen aineistosta ks. esim. Pieper, Vaarama, Karvonen (2016) <https://www.promeq.fi/loader.aspx?id=3b8dde21-2cac-4859-9566-b11f031bb1f9>

harjoittelijoiden ohjausyhteistyötä pyritään vahvistamaan Kosken ja korkeakoulujen kanssa olemassa olevin resurssein.

Sekä sosiaalialan käytäntötutkimuksen että -opetuksen parantamisessa ratkaisun toisivat yhdessä kehitetyt *opetus- ja tutkimus"klinikat" tai muunlaiset yhteistoiminta-areenat*, joiden aihioita suunniteltiin jo Sarana-hankkeessa. Ne tulisi ottaa uudelleen esille, jotta käytännön opetus ja käytäntötutkimus saisi jatkuvuutta ja yhteistyön laatu paranisi. Toiminta tulisi aloittaa sosiaalityöstä. Jatkossa toimintaan voisi liittyä sosiaalialan ammattikorkeakouluopetus, koska sitä on Keski-Suomessa karsittu niin kovalla kädellä, että alan opetuksen laatu uhkaa kärsiä.

Tähän kokonaisuuteen liittyy myös osaamis- ja tukikeskustyöskentely (OT), jonka ensimmäiset tulokset valmistuvat vuodenvaihteessa 2018–2019. Nämä Lapset- ja perheet -hankkeessa kehitetyt OT-keskukset tarjoavat palveluja kaikkein vaativinta hoitoa tarvitsevalle 1 %:lle asiakkaista ja TKI-palveluita 100 %:lle ammattilaisista. Varsinkin sosiaalihuollon osalta OT-keskuksista on tarkoitus kehittää asiakkaiden ja ammattilaisten tarpeita vastaavia moniammatillisia ja monitieteisiä, verkostoihin perustuvia huippuosaamisen yksiköitä. Tässä mm. Jyväskylän yliopiston tutkijoilla ja ammattilaisilla on hyvä mahdollisuus tuoda osaamistaan laajempaan tietoisuuteen.

1.3 Maakunnallistuva sosiaalihuolto

Niin kuin edellä on todettu, sosiaalihuolto järjestetään Keski-Suomessa edelleen 17 kunnan tai muun järjestäjän toimesta. Kun ollaan menossa kohti alueellista toimintamallia, tarvitaan paljon työtä, jotta sosiaalihuollon palvelut, asiakkaat, työntekijät ja toimintakulttuuri asettuvat uusiin puitteisiin. *Siirtyminen kuntakontekstista maakuntaan on historiallinen!*

Maakunnassa on alkamassa Markku Niemelän vetämä vammaispalveluselvytys, jonka tavoitteena on käydä läpi maakunnan vammaispalvelut ja tehdä ehdotuksia uudelleenjärjestelyistä. Valtakunnallinen sosiaalityön selvitys kirkastaa sosiaalityön visiota erityisesti aikuissosiaalityön osalta. Maakunnan oma sosiaalityön selvitys käy läpi aikuissosiaalityön, vammaispalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalveluiden kokonaisuuksia. LAPE-hankkeen jatkotyönä on käynnistymässä maakunnallinen SyTy!-hanke, joka jatkaa systemisen lastensuojelun työskentelymallin koulutusta ja juurrutusta. Lisäksi on tulossa lastensuojelun tiekartta, joka viitoittaa lastensuojelun rakentumista kuntapohjalta maakuntapohjalle. Nämä molemmat tarvitsisivat vahvaa maakunnallista koordinaatiota. Myös vanhustenhuollon siirtyminen maakuntapohjalle on edelleen kesken, vaikka Kukoistava kotihoito -

hanke tekikin vahvaa työtä. Vuonna 2019 on päätetty tehdä maakunnallinen asumispalvelujen kartoitus.

Sosiaalihuollon Kanta-siirto tulee ajankohtaiseksi uuden lainsäädännön myötä. Tätä vasten on suunnitteilla kuntia tukevan hankkeen käynnistäminen Kansa-Koulu- ja APTJ-hakkeen rinnalle. Lisäksi tarvitaan edelleen sosiaalihuoltolain edellyttämän toimintakulttuurin sisäänajoa ja koulutusta. Tavoitteena tulee olla ennaltaehkäisevä, asiakaslähtöinen ja peruspalveluja painottava työskentelytapa fokuksena kaikissa työpajoissa ja -kokouksissa. Mottonamme voisi ensi vuonna olla: ”Eriytymisestä generalismiin ja holistiseen ihmiskuvaan.”

1.4 Sosiaalinen hyvinvointi

Koske pitää esillä sosiaalisen hyvinvoinnin teemaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Teema nousee esiin useissa eri yhteyksissä – mm. rakenteellisen sosiaalityön pohdinnoissa, KeHO:n hyvinvointiyhteistyöverkostoissa, yhteisösosiaalityön kysymyksissä, joita Yhdessä ei olla yksin -hankkeessa viedään eteenpäin sekä maakunnan hyvinvointityöryhmissä, joissa välitetään tietoa mm. osallisuuskysymyksistä. Koskella on tärkeä rooli tuoda esiin hyvinvoinnin sosiaalisia determinantteja ja indikaattoreita, sillä hyvin usein aihe supistuu vain terveiden elintapojen edistämiseen.

Sosiaaliset kysymykset yksinäisyyden torjumisesta aidon osallisuuden kautta aina demokratiakysymyksiin kuuluvat sosiaalisen hyvinvoinnin piiriin. Tavoitteenamme on nostaa näitä kysymyksiä ja tutkittua tietoa aiheesta esiin eri yhteyksissä. Myös kaikki kehittämis- ja tutkimusmahdollisuudet sekä vaikuttamistyö tulee huomioida ja liittyä mukaan eri konsortioihin. Sosiaalihuoltolaki tulisi myös näiltä osin saada voimaan. Sen § 7 toteaa: *Rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:*

- 1) *sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista;*
- 2) *tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä kunnan asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi;*
- 3) *sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi kunnan muiden toimialojen suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen.*

Sosiaaliamiehen raportissa vuodelta 2016 selvitettiin keskisuomalaisten kuntien tekemää rakenteellista sosiaalityötä. Työ oli mielletty varsin eri tavoin. Kun kunnista aletaan vähitellen saada määrämuotoisesti kirjattua tietoa ja AI-sovellukset alkavat louhia suorasaanaista tekstiä, pääsemme tiedon lähteille. Nyt kaivataan tutkimuskonsortioita ja rahoitusta selvittämään, miten eri väestöryhmien sosiaalista hyvinvointia voidaan kunnissa ja maakunnissa systemaattisesti seurata ja edistää.

Sosiaalisen hyvinvoinnin kysymykset tulevat vastaan osattomuuden ja eriarvoisuuden kokemuksina. Näiden kysymysten kohtaaminen edellyttää, että asukkaita tuettaisiin arkiympäristöissä sosiaalisiin kontakteihin, yhteisöllisyyteen ja toimintaan. Tämän tulisi näkyä esimerkiksi asumisessa, naapurustossa, kylätuvissa tai ilmaisten kohtaamispaikkojen, kuten kirjastojen toiminnassa. Tämä edellyttää myös sosiaalihuollolta uutta (tai vanhaa) toimintoympäristöstä irtautuvaa työtettä. Tällaista toimintaa on tähän asti harjoitettu lähinnä projekteissa, mutta se ei ole vakiintunut viranomaiskäytännöksi, vaikka mobiilit työvälineet sen nykyään sallisivatkin. Mobiilit työvälineet sallivat myös sosiaalisen raportoinnin suoraan tapahtumista sekä mahdollistavat kansalaisten oman toimijuuden yhdistämisen ammattilaisten työhön. Tällä tavoin rakenteellisen sosiaalityön vaikuttavuus on heti todennettavissa.

2 KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ

Kosken toiminta perustuu **avoimuuteen, luotettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen**. Pyrimme elämään todeksi ja edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyössämme, palvelutoiminnassamme, hanketyössämme kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössämmekin.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla ja siten hyödynnettävissä ja parannettavissa.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja kuuntelemme muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Kosken jakama ja välittämä tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuutta toteutamme Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan ammattilaisia, asiakkaita ja järjestötoimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksia koulutustaustasta, ammatti- tai organisaatioasemasta riippumatta. Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Arvojen pohjalta kiteytetty Kosken perustehtävä:

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vaikiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

3 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Valtion vuoden 2019 talousarvioesityksessä sosiaalialan osaamiskeskuksille ehdotetaan 2 950 000 euron valtionavustusta. Rahoitus pysyy lähes vuoden 2018 tasolla.

3.1 Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen

Kosken tärkeimpänä sosiaalipoliittisena vaikuttamistehtävänä on pitää esillä väestön tarpeita vastaavaa sosiaalialan asiantuntemusta, alan ammattilaisia, heidän osaamistaan sekä sen kehittämisen tärkeyttä ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkitystä ja edellytyksiä.

Erityisesti tähän pyritään Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHO:n toiminnassa sekä sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyössä. Edelleen ajankohtainen tavoite on sote-integraation toteutuminen niissä palveluissa, joissa se sujuvoittaa ja helpottaa etenkin paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluprosesseja.

3.2 Kosken työryhmät ja työkokoukset

Koske koordinoi useita maakunnallisia työryhmiä ja kutsuu alueen toimijoita teemallisiin työkokouksiin. Kosken työryhmät ja työkokoukset ovat tiiviisti osa maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelua. Niillä pyritään tukemaan alueellistuvaa toimintakulttuuria. Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHO:n teemat kytetään työskentelyyn soveltuvin osin.

Laajapohjaisella työryhmätyöskentelyllä on Keski-Suomessa pitkät perinteet. Työryhmät linjaavat oman toiminta-alueensa maakunnallista kehittämistä. Eri sisältöalueiden työryhmät koostuvat käytännön, koulutuksen ja tutkimuksen edustajista. Toimintaan on sitoutunut asiakaskehittäjiä sekä ammatilaisia julkiselta sektorilta, järjestöistä ja yksityisistä palveluntuottajista. Työryhmätoiminnan tarkoitus on tunnistaa ajankohtaisia osaamisvajeita ja kehittämistarpeita sekä innovoida kulloinkin tarvittavia kehittämisen toimia.

Kosken työryhmät:

- 1. Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus- ja tutkimusyhteistyöryhmä**
 - Työryhmä tekee yhteistyötä maakunnan muiden sote-alan tutkimus-, koulutus- ja kehittämisteemoja käsittelevien työryhmien kanssa. Työryhmä kokoontuu tarpeen mukaan.
- 2. Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmä**
 - Työryhmä toimii vammaispalvelujen maakunta- ja sotevalmistelua tukevana ryhmänä. Työskentelyä ohjaa Keski-Suomen vammaisstrategiaesitys sekä uudistuva vammais- ja itsemääräämisoikeuslainsäädäntö. Työryhmä kokoontuu 4–5 kertaa vuoden aikana.
- 3. Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä**
 - Työryhmä käsittelee lastensuojelutyöhön ja palveluiden kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita sekä valtakunnallisia uudistuksia mm. lainsäädäntöön liittyen. Työryhmä pitää yhteiskokouksia keskussairaalan oman lastensuojeluryhmän kanssa. Työryhmä kokoontuu tarpeen mukaan.
- 4. Aikuissosiaalityön työryhmä**
 - Työryhmä pyritään juurruttamaan osaksi maakunnan aikuissosiaalityön ammattilaisten verkostotoimintaa ja turvaamaan jatko PRO SOS -hankkeen jälkeen. Työryhmä tukee Keski-Suomen sote- ja maakuntavalmistelua.

Kosken työkokoukset

Koske vastaa sosiaalialan ammattilaisten työtä tukevien työkokouksien koordinoinnista ja koollekutsumisesta tarpeen mukaan. Työkokoukset mahdollistavat ajankohtaisen tiedon, maakunnallisen kuulumisten ja kokemusten vaihdon, hyvien käytäntöjen välittymisen ja työnohjauksellisen ver-

taistuen. Työkokoukset ovat osallistujille maksuttomia. Koske on sitoutunut järjestämään seuraavat työkokoukset:

1. Varhaiskasvatuksen maakunnallinen työkokous

- Vuosittainen varhaiskasvatusjohdon sekä alan tutkimuksen ja koulutuksen edustajien yhteinen maakunnallinen työkokous järjestetään keväällä

2. Kuraattorien maakunnallinen työkokous

- Alustavasti sovittu pidettäväksi kesäkuussa

3. Sosiaali- ja terveysjohdon työkokous

- Suunnitellaan yhteistyössä Keski-Suomen sote-vastuuvalmistelijoiden ja Perusterveydenhuollon yksikön kanssa. Työkokouksilla tuetaan sote- ja maakuntauudistuksen etenemistä sekä alueellistuvan toimintakulttuurin muodostumista.

4. Hyvinvointikoordinaattorien työkokous

- Perusterveydenhuollon yksikön ja Yhdessä ei olla yksin -hankkeen yhteistyössä säännöllisesti koollekutsuma kuntien hyvinvointityön verkostotapaaminen, jolla tuetaan myös maakunta- ja soteuudistuksen etenemistä.

5. Vanhustyön johdon työkokous

- Kutsutaan koolle tarpeen mukaan ja suunnitellaan yhteistyössä sote-maku-uudistuksen vanhuspalvelujen vastuuvalmistelijan kanssa. Työkokouksilla tuetaan sote- ja maakuntauudistuksen etenemistä.

Valtakunnallinen vaikuttamistyö ja työryhmiin osallistuminen

Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä. Ajankohtaisiin keskusteluihin, lausuntopyyntöihin vastaamiseen ja erilaisille foorumeille osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

- Kosken johtaja osallistuu sosiaalialan osaamiskeskusten johtajien valtakunnallisiin kokouksiin ja ministeriöiden tilaisuuksiin sekä muihin valtakunnallisiin valmisteluryhmiin.
- Kosken työntekijät osallistuvat valtakunnallisiin osaamiskeskusten työntekijöiden keskinäisiin sekä eri sisältöalueisiin ja hankkeisiin liittyviin tapaamisiin ja muihin verkostoihin, kuten maakunnallistuva aikuissosiaalityö sekä maakunnallistuva vammaistyö -verkostot.

3.3 Viestintä ja vaikuttamistoiminta

Viestinnällä varmistetaan avoimuuden, luotettavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen Kosken toiminnassa. Vahvistamme sosiaalialan näkyvyyttä ajantasaisella viestinnällä kertomalla eri kanavissa omasta ja yhteistyöverkostojemme toiminnasta. Viestintä on keskeinen vaikuttamiskeino tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2019 viestintä- ja vaikuttamistoimintaa voidaan tehostaa, sillä Koske on saanut STEA:n avustusta viestintä- ja toimistoassistentin palkkaukseen.

Tavoitteet:

1. ulkoisen viestinnän ajantasaisuus ja tehokkuus
2. sisäisen tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito
3. sähköisten viestikanavien ja teknologian hyödyntäminen

Keinot:

Ulkoisen viestinnän ajantasaisuus ja tehokkuus

Keskeiset viestintäväylät:

- Kosken kotisivut (www.koskeverkko.fi), jotka toimivat perustana sosiaalisen median jaolle ja uutiskirjeelle
 - Pääviestintäkanava, jossa julkaistaan uutisia omasta toiminnasta sekä muista sosiaalialan kannalta keskeisistä asioista.
 - Ajantasaisuus ja päivittäminen ovat kaikkien työntekijöiden vastuulla
 - Tapahtumakalenterissa tiedotetaan tulevista tilaisuuksista (kokoukset, koulutukset, ym.) hyvissä ajoin kutsun kera. Kalenteriin laitetaan tiedoksi myös muita keskeisiä tapahtumia
 - Päivitetään kotisivujen tekninen toimivuus Wordpress-uudistusta vastaavaksi ulkopuolisen asiantuntijaostopalvelun avulla
- Sähköinen uutiskirje
 - Lähetetään noin kerran kuussa tai silloin, kun on tiedotettavaa
- Sähköpostiviestintä

- Keskeinen yhteydenpidon ja viestittämisen väline päivittäisessä työssä. Käytetään mahdollisuuksien mukaan kalenterikutsuja.
- Sosiaalinen media
 - *Facebook*: [KOSKE sosiaalialan osaamiskeskus](#) -Facebook-sivulla julkaistaan alan yleisiä ajankohtaisia uutisia ja mahdollistetaan keskustelu aiheista. [Yhdessä ei olla yksin](#)- ja [PROSOS](#) -hankkeet tiedottavat toiminnastaan omilla Facebook-sivuillaan.
 - *Twitter*: Työntekijät jakavat tietoa ja osallistuvat keskusteluihin oman tai Kosken tilin (@KeskiSuomenoske) kautta.
 - [YouTube-kanavalla](#) julkaistaan Kosken toimijoiden tuottamia videoita.
- Julkaisut
 - Kosken toimintoihin ja hankkeisiin liittyviä raportteja julkaistaan Kosken Raportteja ja Tutkimuksia -sarjoissa. Julkaisut ovat ladattavissa kotisivuilta.
 - Uudistetaan Kosken esitemateriaali
- Printtimedia
 - Kosken työntekijät reagoivat toimittajien yhteydenottoihin ja antavat asiantuntijatietoa julkisuuteen
- Lausunnot ja kannanotot
 - Kosken laatimat kannanotot ja lausunnot (mm. lakiesityksistä) uutisoidaan ja ovat luettavissa kotisivuilla

Sisäisen tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito

- Koskessa ylläpidetään arvoista lähtevää työskentelykulttuuria. Yhteiset fyysiset työtilat tarjoavat mahdollisuuden ammatillisiin pohdintoihin, tietojen jakamiseen ja toisten auttamiseen. Näiden käytäntöjen ylläpitäminen on jokaisen työyhteisön jäsenen vastuulla. Myös yhdessä kahvittelu ja ruokailu ovat tärkeitä jakamisen ja luovan ideoinnin foorumeja.
- Kuukausittaista työyhteisöpalaverikäytäntöä jatketaan. Asialistat ja muistiot toimitetaan kaikille työyhteisön jäsenille.
- Kosken sisäisen työskentelyn alustana vahvistetaan Office 365 -ohjelmien käyttöä.

- Sähköisen tiedon arkistointiin tarkoitettun Kosken verkkolevy Arkin säännöllistä käyttöä vahvistetaan.

Sähköisten viestikanavien ja teknologian hyödyntäminen

- Vahvistetaan edelleen Skype for Business -ohjelman käyttöä Kosken tilaisuuksissa ja TrueConnector-yhteyden käyttöä palvelutoiminnoissa. Etäyhteyksillä osallistutaan myös muiden järjestämiin tilaisuuksiin.
- Sosiaaliasiamiehen tietoturvallisen asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään ja asiakkaita ohjataan palvelun käyttöönottoon. Asiointi tapahtuu Suomi.fi-portaalin kautta.
- Otetaan käyttöön salattu sähköpostiyhteys, Turvaposti, MASTER-työryhmän koollekutsumisessa ja muissa palvelutoiminnoissa.

3.4 Kosken hallinnollinen työ

- Kosken kannatusyhdistyksen hallitus kokoontuu vuosittain 6–7 kertaa. Esittelijänä toimii Kosken johtaja ja sihteerinä suunnittelija.
- Yhdistyksen vuosikokous järjestetään kevätkaudella sääntöjen mukaisesti.
- Kosken strategiapäivä järjestetään vähintään kerran vuoden aikana

3.5 Kosken henkilöstö, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin ylläpito

- Kosken työntekijöiden kanssa käydään vuosittaiset kehityskeskustelut
- Työntekijöillä on mahdollisuus työnohjaukseen
- Työterveyttä ja hyvinvointia tuetaan mm. kulttuuri- ja/tai liikuntailtapäivillä vähintään kahdesti vuodessa.
- Työyhteisölounaat kuukausittain

Kosken henkilöstö

1. Marja Heikkilä, johtaja, 0400 546 613
2. Sivi Talvensola, erikoissuunnittelija, 0400 904 663
3. Eija Hiekka, sosiaaliasiamies, 044 265 1080
4. Matleena Ullner, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, 044 265 1064

5. Anne Koivisto, projektikoordinaattori/PAKU, 040 159 6950
6. Marianne Kuorelahti, hankekoordinaattori/PRO SOS, 040 157 7822
7. Sirpa Pekkarinen, projektipäällikkö, Yhdessä ei olla yksin -hanke, 040 653 7220
8. Anja Saksola, projektikehittäjä, Yhdessä ei olla yksin -hanke, 040 526 2521
9. Jussi Haatainen, suunnittelija, Yhdessä ei olla yksin -hanke
10. Taru Paavolainen, viestintä- ja toimistoassistentti, Paikka auki II, STEA, 040 136 5279

Henkilöstömäärä muuttuu tarvittaessa uusien hankkeiden ja selvitystöiden myötä.

Kosken henkilöstön koulutussuunnitelma

Kosken työntekijöitä kannustetaan itsensä jatkuvaan ja suunnitelmalliseen kehittämiseen. Henkilöstö seuraa ajankohtaisia keskusteluja, julkaisuja ja osallistuu koulutuksiin ja muihin tilaisuuksiin kehittämistavoitteiden mukaisesti. Henkilökohtainen osaamisenkehittämissuunnitelma päivittyy vuoden varrella.

Koko Kosken henkilöstölle sopivia koulutuksia ja tilaisuuksia ovat esimerkiksi:

- Sosiaalityön tutkimuksen päivät
- Sosiaalialan asiantuntijapäivät
- Sosiaalialan osaamiskeskuspäivät
- Erilaiset viestintäseminaarit ja viestintäteknologian kurssit

Kosken eri toiminta-alueiden työntekijät osallistuvat määrärahojen puitteissa omaan sisältöalueeseensa liittyviin tilaisuuksiin ja koulutuksiin, kuten esimerkiksi Valtakunnalliset aikuissosiaalityön päivät tai Kohtaamispaikkapäivät.

Työntekijöiden jatkokouluttautumista tuetaan. Esimerkiksi ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen liittyvät lähipäivät tai muut soveltuvat opintokonaisuudet ovat koulutussuunnitelmaan sisällytettäviä oman osaamisen kehittämisen keinoja.

4 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

4.1 Sosiaaliasiamies

Kosken tuottamassa sosiaaliasiamiespalvelussa täyttyy 15. toimintavuosi ja se tulee näkymään vuoden 2019 toiminnassa monin tavoin. Asiamiestoiminta on laajentunut vaiheittain koko maakunnan kattavaksi ja muutoksia on tapahtunut niin asiakkaiden kuin asiamiehen asemassa. Mennyttä ja tulevaa luodetaan opinnäytetöissä ja erilaisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa. Päätoimisena sosiaaliasiamiehenä jatkaa Eija Hiekka.

Sosiaaliasiamiestoiminta on puolueetonta, riippumatonta asiakaspalvelua ja sosiaalipalvelujen kehittämistyötä rakenteellisen sosiaalityön hengessä. Asiamies neuvoo ja tiedottaa palveluista ja pyrkii sekä vahvistamaan sosiaalihuollon asiakkaiden asemaa että edistämään asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta kootaan palautetietoa laajimmin käytetyllä tilastointitavalla, sillä se mahdollistaa parhaiten palvelujen seurannan, vertailun ja kehittämisen. Sosiaaliasiamies seuraa asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä ja laatii siitä selvityksen kunnille vuosittain. Selvityksestä tiedotetaan viestimille ja se lähetetään Sosiaali- ja terveysministeriöön, Valviraan sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon.

Sosiaaliasiamies kohtaa ensisijaisesti asiakkaita ja heidän edustajiaan. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajat, oppilaitokset, järjestöt, valvontaviranomaiset ja kehittämishankkeet. Sosiaalialan osaamiskeskukset tuottavat sosiaaliasiamiespalvelun 86 kuntaan (1,3 milj. asukasta). Jotta toiminta on mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa, osaamiskeskusten sosiaaliasiamiehet tekevät yhteistyötä keskenään sekä muiden sosiaaliasiamiesten kanssa (konsultointi, lakiluonnoslausekunnat, kuntakyselyt ja selvitykset). Sopimuskuntien kanssa järjestetään vuosittain yhteinen kuntakokous. Sosiaaliasiamies käy tarvittaessa kunnissa ja järjestöjen tilaisuuksissa.

SoTe:n ja muiden uudistusten valmisteluun osallistumisella pyritään vaikuttamaan siihen, että sosiaalihuollon asiakkaat saavat kunnasta, järjestäjästä ja tuottajasta riippumatta riittävät ja laadukkaat palvelut ja että asukkaat ovat sosiaalipalvelujen suhteen koko maakunnassa mahdollisimman yhdenvertaisessa asemassa. Sosiaaliasiamies osallistuu aktiivisesti ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittäväseen koulutukseen ja toimii edelleen myös Sosiaaliasiamiehet ry:n hallituksen jäsenenä.

Kunnat vastaavat sosiaaliasiamiestoiminnan kuluista asukasluvun mukaisessa suhteessa. Tulot kattavat menot eikä hintaa ole tarpeen tarkistaa.

4.2 Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän 14. toimintavuonna palvelua tarjotaan tuttuun tapaan Keski-Suomen maakunnan kunnille sekä muille toimijoille. Tehtävässä toimii Matleena Ullner.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjotaan konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun ja lasten huollon ja taapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Uutena työmuotona lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjotaan vuonna 2019 mentorointia kuntien sosiaalialan työntekijöille. Mentorointi soveltuu työn tukemiseen ammattiuransa alussa oleville, muulta alalta vaihtaneille työntekijöille tai työntekijälle, joka kokee, että hyötyisi mentoroinnista työtä tukevana rakenteena.

Erityissosiaalityöntekijältä saa työapua myös sukulaissijaisvanhemmuusselvityksiin ja palveluntarpeen arviointeihin liittyviin lastensuojeluntarpeen selvityksiin sekä lapsen läheisverkoston kartoituksiin. Hän voi myös toimia toisena, lastensuojeluun perehtyneenä työntekijänä. Lastensuojelulain 13 §:n mukaisena, lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä toimii kunnan oma sosiaalityöntekijä. Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän toiminta perustuu suoritettakseen.

Työnkuvaan kuuluu myös VOIKUKKIA-vertaisryhmätoiminnan koordinaatio Keski-Suomessa. Toiminnalla tuetaan huostaanotettujen ja sijoitettujen lasten vanhempia heidän omassa vanhemmuudessaan ja yhteydenpidossa sijoitettuun lapseen.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä toimii Kosken kokoon kutsuman Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän sihteerinä ja tarvittaessa lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän sihteerinä.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän työajasta puolet on alkuvuoden 2019 ajan maakuntaliiton rahoituksen turvin osoitettu kansallisen systemisen työtteen juurruttamisen (SyTy!-hanke) maakunnalliseen toimeenpanoon. Kansallisen hankkeen tavoitteina on luoda pysyvää toimeenpanoa varten maakunnalliset tukirakenteet, varmistaa organisaatioiden johdon ja yhteistyökumppaneiden perehdytys ja sitoutuminen, luoda rakenteet tiimien ja henkilöstön koulutusten järjestämiseksi ja tarjota perehdyttävää koulutusta laajasti lastensuojelutiimeille sekä varmistaa, että toimeenpano tuottaa vertaillavaa ja luotettavaa arviointi- ja tutkimustietoa mallin vaikutuksista ja kehittämistarpeista.

Systemistä työtettä lastensuojelussa on aikaisemmin pilotoitu Keski-Suomessa Jyväskylässä ja Saarikassa, SyTy!-hankkeen myötä toimintakulttuurin muutokseen tähtäävässä työssä on mukana vielä 7 muuta Keski-Suomen kuntaa. Keski-Suomeen koulutetaan uusia systeemisen työtteen kouluttajia ja jatketaan laajasti tiimikoulutuksia lastensuojelun henkilöstölle vuosien 2019 ja 2020 aikana. Systeemisen työtteen perusteiden ja menetelmien kouluttamisella tähdätään toimintakulttuurin kokonaisvaltaiseen muutokseen.

Vaikuttavuustiedon kerääminen ja työtteen tutkiminen eri näkökulmista tulee olemaan jatkossa tärkeä osa valtakunnallista systeemisen työtteen tukemiseen tähtäävää työtä. Tarvitaan monipuolista tietoa siitä, miten systeemistä työtettä lastensuojelussa sovelletaan Suomessa ja millaisin toimintaedellytyksin vaikuttavuutta saadaan parhaiten aikaan.

4.1 Konsultoiva varhaiserityisopettaja

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima konsultoivan erityislastentarhanopettajan palvelutoiminta alkoi vuonna 2009. Toimintaa on kehitetty vuosien varrella siten, että yhä useampaan kuntaan on saatu oma toimiva varhaiserityisopetus. Tarkoituksena on edelleen tukea näiden maakunnan reuna-alueiden kuntien varhaiskasvatusta.

Vuonna 2019 sopijakuntana jatkaa Hartola. Sopimus on laadittu puoleksi vuodeksi ja sen jatkosta päätetään keväällä. Tehtävässä toimii VEO Liisa Grönholm-Sihvola. Kunnalle toiminnasta aiheutuvat kulut ovat suhteessa käyttämäänsä palvelujen määrään.

Konsultoivan varhaiserityisopettajan toimintatapoina ovat:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin, kotikäynteihin, neuvotteluihin
- puhelinkonsultaatio
- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- yksilö- ja pienryhmätyöskentely lasten kanssa
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen

- uusimpaan tutkimukseen ja hyväiksi todettuihin toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

4.2 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomessa asiantuntijaryhmän toimintaa on koordinoanut Koske vuodesta 2009 lähtien. Ryhmän olemassaololla turvataan lain toteutuminen. Ryhmä saa tehtäväkseen moniulotteisia asiakastilanteita, joissa edellytetään yhä vaativampaa erityisasiantuntijuutta, etenkin laki- ja psykiatrasta osaamista. Tarvittavan asiantuntemuksen saaminen konsultaatioihin lisää kustannuksia tilanteissa, joissa sitä ei ole saatavissa maakunnasta (esim. jääviys). Konsultaatiosta veloitetaan todellisten kustannusten mukaan.

4.3 Koulutus ja konsultointi

Koske suunnittelee ja toteuttaa maksullista koulutusta toiveiden ja kysynnän mukaan sekä toimii yhteistyökumppanina koulutusten toteuttamisessa.

Koske tarjoaa asiantuntemusta erilaisten selvitysten ja raporttien laatimiseen ja myy työpanosta muihin mahdollisiin toimialan piiriin kuuluviin asiantuntijatehtäviin.

Vuoden 2019 aikana lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä jatkaa maakunnalliseen sosiaalityön määrittelyyn liittyvää, syksyllä 2018 alkanutta, selvitystyötä. Selvityksessä on tavoitteena avata ja määritellä sosiaalityön palveluita eri osa-alueilla sekä suhteessa muihin maakunnan järjestämisvastuulla oleviin palveluihin. Jatkossa tehtäväksi tulee mm. maakunnan lasten ja perheiden palvelujen yhteisten myöntämiskriteereiden laatiminen yhteistyössä maakunnan kuntien kanssa.

5 KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

5.1 Kansa-koulu

Kansa-koulu II -hanke on valtakunnallinen hanke, joka tukee määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa sote-organisaatioissa. Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 1.1.2018–31.12.2019. Hanke on jatkoa 1.8.2015–31.12.2017 toimineelle Kansa-koulu-hankkeelle. Hallinnoijana toimii Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom.

Kansa-koulu II -hankkeessa on tavoitteena kohdentaa kirjaamisvalmennus siihen osaan sosiaalipalveluiden henkilöstöstä, joka ei vielä ole osallistunut valmennuksiin. Kansa-koulu II -hankkeen tavoitetilana on, että sosiaalihuollon asiakastietoa kirjattaessa koko Suomessa on yhtenäiset menettelytavat, jolloin sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain vaatimukset ovat siirtyneet osaksi sosiaalipalvelujen arkea.

Hankkeen toimenpiteet on jaettu neljään työpakettiin, joita ovat:

Työpaketti 1: Määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönoton tukeminen

Työpaketti 2: Määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen laajentaminen uusiin kohderyhmiin

Työpaketti 3: Määrämuotoisen kirjaamisen jatkokehittäminen valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla

Työpaketti 4: Nykytilan kartoituksen työkalun käyttöönoton edistäminen

Kansa-koulu II -hankkeen toteuttavat 11 sosiaalialan osaamiskeskusta sekä Hyvinvointialan liitto ja oppilaitokset. Kukin osaamiskeskus verkottaa oman alueensa kunnat, kuntayhtymät ja maakunnat sekä Hyvinvointialan liitto yksityiset palveluntuottajat mukaan hankkeen työpakettien toteutukseen. Koske osallistuu hankkeeseen hankekumppanina. Kosken alueella työskentelevän osa-aikaisen (50%) aluekoordinaattorin vastuualueena hankkeessa on 22.2.2019 saakka yksityisten palveluntuottajien kirjaamisvalmentajavalmennusten suunnittelu ja toteutus sekä alueen kirjaamisvalmentajien ja kuntien tuki hankkeen tavoitteiden mukaisessa kehittämistyössä. 25.2.19 alkaen työtehtäviä muutetaan henkilömuutosten vuoksi siten, että osa-aikaisen (20 %) aluekoordinaattorin tehtäviin kuuluu jälkimmäinen osio, Keski-Suomen kirjaamisvalmentajien ja kuntien tuki. Yksityisten palveluntuottajien kirjaamisvalmentajavalmennukset ovat käynnistyneet syksyllä 2018 ja ne jatkuvat vuoden 2019 loppuun saakka.

5.2 PRO SOS - Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa

ESR-rahoitteinen aikuissosiaalityön kehittämishanke on ollut toiminnassa 1.8.2016 alkaen seitsemän sosiaalialan osaamiskeskuksen toteuttamana. Hanke on saanut jatkoa 31.7.2019 saakka ja toteutetaan varsinaiselta hankkeajalta säästyneellä rahoituksella. Jatkoaikana hankkeen painopistealueet kohdentuvat kolmeen laajaan kokonaisuuteen; aikuissosiaalityö maakunnallistuvassa palvelujärjestelmässä, Kela-kunta-yhteistyö sekä uudenlaiset työmenetelmät ja asiakkaiden osallisuutta vahvistava työote. Loppukauden aikana osahankkeissa tehtyä kehittämistyötä ja tuloksia kootaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja levitetään hankealueilla.

Keski-Suomen osahankkeessa on koottu maakunnallinen aikuissosiaalityön työryhmä, joka on kokoontunut säännöllisesti kevästä 2018 alkaen noin kerran kuukaudessa. Kokoontumiset ovat olleet työpajoja ja koulutuksellisia tilaisuuksia, joissa on mm. kommentoitu järjestämissuunnitelmaa, työstetty palvelutarpeen arviointiprosessia, saatu koulutusta sosiaalihuoltolaista ja mittareista sekä työstetty aikuisten palveluiden palvelukuvauksia. Jatkohankkeen aikana työryhmälle on tarkoitus luoda pysyvä käytäntö ja sen tueksi on koottu pienempi työryhmä. Alkuvuoden aikana jatketaan palvelukuvausten työstämistä ja työryhmä on maakunnallisen sotevalmisteluryhmän käytettävissä.

Valtakunnallisessa hankkeessa pilotoitiin Kela-kunta-yhteistoimintamallin ensimmäisen versio keväällä 2018, tavoitteena on hankkeen loppuajaksi levittää mallia kaikkien osahankkeiden alueilla. Keski-Suomessa järjestettiin työpaja yhteistyön kehittämiseksi syyskuussa ja seuraava työpaja pidetään helmikuussa 2019, jolloin arvioidaan syksyn aikana kokeilussa olleita yhteistyökäytäntöjä. Kela-kunta yhteistyön kehittämisen tueksi on koottu työryhmä kunnan ja Kelan toimijoista, joka seuraa kehittämistyön etenemistä. Tämän yhteistyön jatkosta sovitaan työryhmän seuraavassa tapaamisessa tammikuussa. Syksyllä järjestettiin työpaja toimeentulotukipäätösten selkiyttämiseksi yhdessä kehittäjäasiakkaiden, kunnan ja Kelan työntekijöiden kanssa. Jatkohankkeen aikana tavoitteena on tarttua tiedon siirron kysymyksiin yhdessä Pikassoksen ja Kelan toimijoiden kanssa.

Asiakkaiden osallisuuden ja yhteiskehittämisen toteutuminen käytännössä edellyttää muutosta työ- ja toimintakulttuureissa. PRO SOS -hankkeessa on kohdattu tiimejä, joissa asiakkaat on otettu mukaan ammattilaisten rinnalle. Asiakkaiden aito osallisuus on vaikuttavaa paitsi hänen omassa asiassaan myös vaikuttavien palveluiden kehittämisessä. Asiakkaiden ja ammattilaisten yhteistyön toimivat kokemukset halutaan tuoda näkyville ja kannustaa myös

muita toimijoita kehittäjäkumppanuutta painottavaan työorientaatioon. Loppuvuodesta 2018 julkaistiin teemasta kaksi videota, jotka asiakkaat ja työntekijät olivat yhdessä ”käsikirjoittaneet”. Videoiden kautta on helpompaa levittää tietoa uudeltaisesta työorientaatiosta. Niitä voidaan myös käyttää erilaisissa tilaisuuksissa keskustelun avaajina ja esimerkkeinä siitä, mitä asiakkaat mukaan ottava työote parhaimmillaan tuo sosiaalityöhön ja palveluiden kehittämiseen. Videot löytyvät Kosken verkkosivuilta.

Oppilaitosyhteistyö sekä yhteistyö muiden alueella toimivien hankkeiden kanssa jatkuu ja hanke toimii tiiviisti valtakunnallisessa hankeverkostossa. Sosiaalityön valtakunnallisen ja maakunnallisen selvitystyön koonteja hyödynnetään sekä sosiaalityön visiota kirkastetaan mm. hankkeen loppuseminaarissa. Café Social -tilaisuudet sosiaalihuollon ajankohtaisista aiheista jatkuvat kevään 2019 ajan kerran kuukaudessa.

5.3 Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen hyvinvointiyhteistyöhanke

Yhdessä ei olla yksin -hyvinvointiyhteistyöhanketta rahoittaa STEA yksinäisyyden vähentämisen rahastosta. Hankkeen toiminta-aika on vuodet 2017–2019. Hankkeen viimeisen toiminnallisen vuoden pääpaino on yksinäisyyttä vähentävien ja osallisuutta edistävien käytänteiden ja mallien tunnistamisessa, todentamisessa ja tallentamisessa sekä hankekauden väliraportin valmistamisessa toukokuussa 2019. Hankkeen henkilöstöä on projektipäällikkö, kaksi projektikehittäjää ja palkkatuella määräaikainen (6 kk) projektisuunnittelija.

Hanke toimii 14 keskisuomalaisen kunnan alueella kuntien ja maakunnallisten toimijoiden kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten perusteella. Hanke jatkaa käynnistynyttä asiantuntijaryhmyötä ja paikallista, kuntakohtaista kehittämistyötä. Asiantuntijaryhmissä on tunnistettu erityisesti kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden ja -vastaavien sekä eri toimijoiden hallinnoimien hyvinvointihankkeiden työkokousten ja vertaistuen tarve ja hyöty. Nuorten nettipelaamiseen ja omaishoitajien tukeen liittyvien verkkokokeiluja tehdään Discord-alustan avulla.

Hankesuunnitelmassa todettujen yksinäisyyden kokemusten ja osallisuuden esteiden alkukartoitusten ja selvitysten osalta Kyyjärven ja Äänekosken vertaileva tutkimus jätetään tekemättä suunnitellussa muodossaan koska vastaajilta saatavan tiedon vertailtavuutta ei voida varmistaa. Sitä vastoin pidetään eri havaintojen ja kohtaamisten merkityksellisyyden kirjaamisessa. Kyyjärvellä jatketaan kunnan, sen eri yhdistysten ja toimijoiden, Kylätuvan vapaaehtoisten, maahanmuuttajataustaisten perheiden ja Maaseudun Sivi-

tysliiton kanssa tehtävää paikallista yhteistyötä. Äänekoskella keskitytään nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja yhteistyöhön päihde- ja mielenterveyskuntoutujien parissa toimivien tahojen kanssa sekä hyvinvointityöhön asuinalueilla (Konginkangas, Sumiainen ja Suolahti). Joutsan kunnan harvaanasuttujen maaseutualueiden ikäihmisiä haastatellaan palvelujen saataavuuden ja osallisuuden tarpeiden tunnistamiseksi ja haastattelujen tulokset kootaan raportiksi. Jämsässä keskeisenä teemana on Jämsän Voimavara ry:n toiminnan tukeminen ja paikallisen maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kotouttamistyön kehittäminen yhdessä toisten hanketoimijoiden kanssa. Osa jalkautumisista ja selvityksistä tehdään oppilaitosyhteistyönä.

Hanke on mukana maakunnallisessa järjestöjen vaikuttavuustyössä tiedottamalla eri yhteistyömenetelmistä ja -kanavista toimijoille hankkeen laajassa toimintakentässä. Kuntien ja järjestöjen välisen yhteistyön merkitystä lisätään ottamalla terveyden ja hyvinvointiin vaikuttavia ennakoivia työtapoja käyttöön paikallisilla tasoilla (esim. kylien hyvinvointisuunnitelmat ja hyvinvointikortit osana kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta). Hanke toteutti vuonna 2018 kolme työpajaa hyvinvointitupien merkityksestä ja kohtaamispaikkojen toimintakonseptista. Työtä syvennetään viimeisenä hankevuotena. Hanke osallistuu Keski-Suomen kohtaamispaikkaverkoston kehittämiseen ja on mukana järjestämässä Kansalaisareenan Valikko-verkoston seminaaria Jyväskylässä 15.3.2019. Seminaarin aiheena on palvelumuotoilu vapaaehtoistoiminnassa. KYT-järjestöpalveluiden kanssa toteutetaan yhteistyössä opintomatka valtakunnallisille kohtaamispaikkapäiville Porvooseen 9.–10.5.2019.

Nuoriin kohdistuvana toimenpiteenä järjestetään tutustumismatka Helsinkiin STEA-rahoitteiseen nuorten Vallilan kohtaamispaikkaan, jota ylläpitää vertaishanke Kohtaus ry. Matka on tarkoitettu Saarijärven, Äänekosken, Laukaan ja Joutsan nuorille ja heidän kanssaan toimiville. Matkalla saadaan vertaistukea ja toimivien käytänteiden siirtoa omilta toimijoilta toisilleen sekä uusia ideoita toimijoilta Helsingistä. Matka on osa valtakunnallisten STEA-hankkeiden yhteistyötä.

Heikko-osaisten parissa toimivien tahojen jatketaan verkostotyötä asunnottomuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämiseksi. Työmuotoina ovat Asunnottomien Yö 2019, Laukaan vankilatapahtumat ja osallisuus valtakunnallisessa köyhyysverkostossa. Merkittävänä yhteistyökumppaneina ovat seurakunnat, Sininauhaliitto ja Katulähetys-toiminta eri kunnissa.

Hankkeen työkokousten ja ohjausryhmän kokousten ohella järjestetään keskisuomalaisten yksinäisyys Hankkeiden kanssa yhteistyössä #sutonnähty-

kampanjan päätösseminaari 5.4.2019, sekä Kosketus-hyvinvointiverkosto-tapaamiset 10.4.2019 ja 9.10.2019.

Hanke tiedottaa Kosken verkkosivuilla ja Yhdistystori.fi-alustalla. Lisäksi tiedottaminen on aktiivista sosiaalisessa mediassa (FB ja Twitter). Vuoro-vaikutuksessa yhteistyökumppaneiden ja kuntien suuntaan käytetään aktiivisesti sähköpostia ja tapaamisia.

5.4 Palvelupolut kuntoon (PAKU)

Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hanke kehittää palveluohjausta ja varhaisen tuen sosiaaliohjausta paljon tukea tarvitsevien työkäisten ja heidän läheistensä näkökulmasta. Hankkeen tavoitteena on kehittää Keski-Suomeen kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli, jossa huomioidaan ohjauksen eri tasot. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR) Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kautta. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) ja osatoteuttajina ovat Koske sekä Gradia. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2018–31.12.2020 Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella.

Hankkeessa palveluohjausta kehitetään yhteiskehittämisen menetelmin viiden eri toimenpidekokonaisuuden kautta, joiden koordinoituvastuu on jaettu hanketoteuttajien kesken. Näitä ovat:

- Yleisten asiakaslähtöisten palveluohjauksen laatuksien laadittaminen (Koske)
- Varhaisen tuen sosiaaliohjauksen (ennaltaehkäisevän palveluohjauksen) kehittäminen (Koske)
- Digitaalisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Monialaisen intensiivisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Järjestölähtöisen palveluohjauksen kehittäminen (Gradia)

Yhteiskehittämisessä palvelujen käyttäjät, ammattilaiset, järjestö- ja vapaaehtoistoimijat sekä läheisverkostot kehittävät palveluita yhdessä. PAKU-hankkeessa on muodostettu yhteistyössä hankekuntien kanssa monialaisia kehittäjäryhmiä, jotka kokoontuvat yhteensä 6–10 kertaa hankkeen aikana. Tähän sisältyy kolme koulutuksellista työpajaa, joihin kokoontuvat kaikki Keski-Suomen kehittäjäryhmät jakamaan ajatuksiaan ja tuotoksiaan. Tavoitteena on kehittäjäryhmien työskentelyyn pohjautuen tuottaa kokonaisvaltainen palveluohjauksen toimintamalli. Palveluohjauksen laatuksien avulla

halutaan varmistaa yhdenvertaisuuden toteutuminen paljon tukea tarvitsevien työkäisten palveluohjauksessa maakunnallisesti. Laatuksiteerit rakentuvat koko hankkeen ajan kehittäjäryhmien työskentelyn perusteella. Lisäksi laatuksiteerien laatimista varten kootaan oma kehittäjäryhmä hankekunnista.

PAKU-hanke linkittyy Keski-Suomi 2021-, ProSos- ja JYTE:n Valinnanvapuskokeiluhankkeiden kehittämistyöhön. Hankeyhteistyötä tehdään tiiviisti yhtenäisten toimintamallien varmistamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

5.5 Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä (KeHO)

KeHO on keskisuomalaisia sosiaali- ja terveysalan, liikunta- ja urheilualan toimijoita sekä hyvinvoinnin osaajia yhteen kokoava monialainen verkosto, jonka päämääränä on ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Koske on yksi KeHO:n kehittämiseen sitoutuneesta kuudestatoista organisaatiosta. Tavoitteena on, että Keski-Suomessa toimii kansainvälisesti kilpailukykyinen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, liikunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä.

Vuonna 2019 Koske osoittaa KeHO:n toimintaan pääasiassa johtajan ja suunnittelijan työpanosta 3000 euron edestä. KeHO-verkoston toiminta uudistuu työskentelyn organisoituessa yhteisesti valittujen kehittämisteemojen ympärille. Kosken tehtäväksi on ehdotettu lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvän kokonaisuuden koordinoitua yhteistyössä LIKES:n kanssa. Muita teemoja ovat ikääntyneiden hyvinvointi, työkäisten hyvinvointi, kehittämis- ja osaamisalustat sekä kuntoutus, joiden kehittämiseen Kosken asiantuntijat osallistuvat omien tehtäviensä puitteissa.

5.6 Romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE

Vuonna 2019 vaikuttamistyö romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE:n toiminnan aloittamiseksi jatkuu. Koske toteutti vuonna 2018 selvitystyön², jonka pohjalta osaamiskeskus voi käynnistää toimintansa riittävän rahoituksen varmistuttua. ROMKE-toimintaa on mahdollista aloittaa myös pienemmällä suunnitelman mukaisilla osakokeiluilla. Tavoitteena on, että Keski-Suomeen perustettava keskus toimisi kansallisena romanien osallisuutta ja hyvinvointia tukevana toimintamallien kehittäjänä ja levittäjänä uudistuneissa sote- ja maakuntarakenteissa.

² Gynther, Päivi (2018) [Romaniasioiden tutkimus- ja kehittämistoiminta sote-uudistuksessa](#)

5.7 Hankevalmistelu

Meijän Mieli - Mielenterveystoipujien arjen ja toimintakyvyn parantaminen monipuolisen tukitoiminnan avulla -hankkeelle haettiin vuonna 2018 STEA-rahoitusta. Avustusta ei tuolloin ehdotettu, mutta kehoitettiin hakemaan sitä uudestaan rajatumilla toiminnoilla ja resursoinnilla sekä tarkemmilla yhteistyötahojen roolituksilla. Hankkeen valmistelua jatketaan Kosken koordinoimana tähtäimenä STEA:n kevään 2019 haku.

Toiminnalle on alueella osoitettu tarve ja hanke on suunniteltu kohderyhmälähtöisesti. Keski-Suomesta puuttuu vapaaehtoisia, jotka toimivat mielenterveystoipujien kumppaneina, vaikka muuta vapaaehtoistyötä tehdään paljon. Mielenterveystoipujien tukeminen koetaan liian vaikeaksi. Siksi tarvitaan uutta toimintaa ja viestintää, jolla luodaan joustavia, yksilöllisiä ja rohkeita tuki- ja vapaaehtoistyön ratkaisuja vapaaehtoisille ja toipujille.

5.8 Hankeyhteistyö

Koske on yhteistyökumppanina seuraavissa alueella meneillään olevissa hankkeissa:

- **Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen PROMEQ** (2016–2019). Viiden yliopiston ja kahden tutkimuslaitoksen muodostama konsortiohanke on osa Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa ohjelmaa Terveys, hyvinvointi ja elämäntavat. Hankkeen tavoitteena on kehittää näyttöön perustuvia, eri kohderyhmiä puhuttelevia ja kustannusvaikuttavia menetelmiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Koske on yhteistyökumppanina Jyväskylän yliopiston toteuttamissa työpaketeissa 4 (pitkäaikais-työttömät) ja 6 (65 vuotta täyttäneet sosiaali- ja terveystalveluiden monikäyttäjät). Kosken johtaja toimii hankkeen yhteiskunnallisen neuvonantajaryhmän varapuheenjohtajana. Vuonna 2019 järjestetään hankkeen konsensuskokous, jonka tarkoituksena on esitellä hankkeen kehittämä kokonaisvaltainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen malli, sen keskeiset seurantaindikaattorit ja siihen liittyvät päätulokset. Lisäksi kokouksessa sovitaan tutkimushankkeen tuloksiin liittyvistä politiikka- ja strategiasuosituksista.
- **LAPE-muutosohjelmatyön jatko** (2019). Keski-Suomessa viedään eteenpäin KSLAPE:n aloittamaa kehittämistyötä LAPE-muutosagentin koordinoimana. Siltausvuoden keskeisenä tavoitteena on juurruttaa kärkihankekauden muutostyötä ja rakentaa LAPE-siltoja tulevaisuuden maakuntaan ja sote-ympäristöön. Koske toimii

yhteistyökumppanina osallistuen esim. lapsistrategian sekä maakunnallisen lastensuojelun tiekartan valmisteluun. Myös valtakunnallisen ja alueellisen osaamis- ja tukikeskus (OT) -työn kehittäminen jatkuu Kosken tuella.

- **Keski-Suomen järjestöjen palvelutuotannon selvitys (2019).** Koske osallistuu Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n tuottamaan selvitystyöhön järjestöjen palvelutuotantotoiminnasta. Selvitys toteutetaan keväällä 2019. Selvityshenkilönä toimii dosentti Sakari Möttönen. Kustannukset jaetaan osallistuvien järjestöjen kesken suhteessa toimintabudjettiin.

6 KOSKEN TALOUS

Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskuksen vuoden 2019 taloussuunnitelu on ollut johdonmukaista aikaisempien vuosien jatkumoa. Kosken talousrakenne säilyy ennallaan, mutta toimintaympäristössä jatkuvat muutokset vaikuttavat talouden perustaan. Työvoima- ja elinkeinohallinnon, sosiaalihuollon ja palvelurakenteen lakiuudistuksilla tulee olemaan vähintäänkin välillisiä taloudellisia vaikutuksia tulevana budjettivuotena.

Vuonna 2019 kokonaistuottoja ennakoidaan kertyvän yleisavustus mukaan lukien 662 974 euroa, mikä on noin 6 900 euroa kuluvaan vuoteen vähemmän. Tilinpäätöstoteumaan 2017 verrattuna kokonaistuotto-olettama on noin 44 000 euroa pienempi.

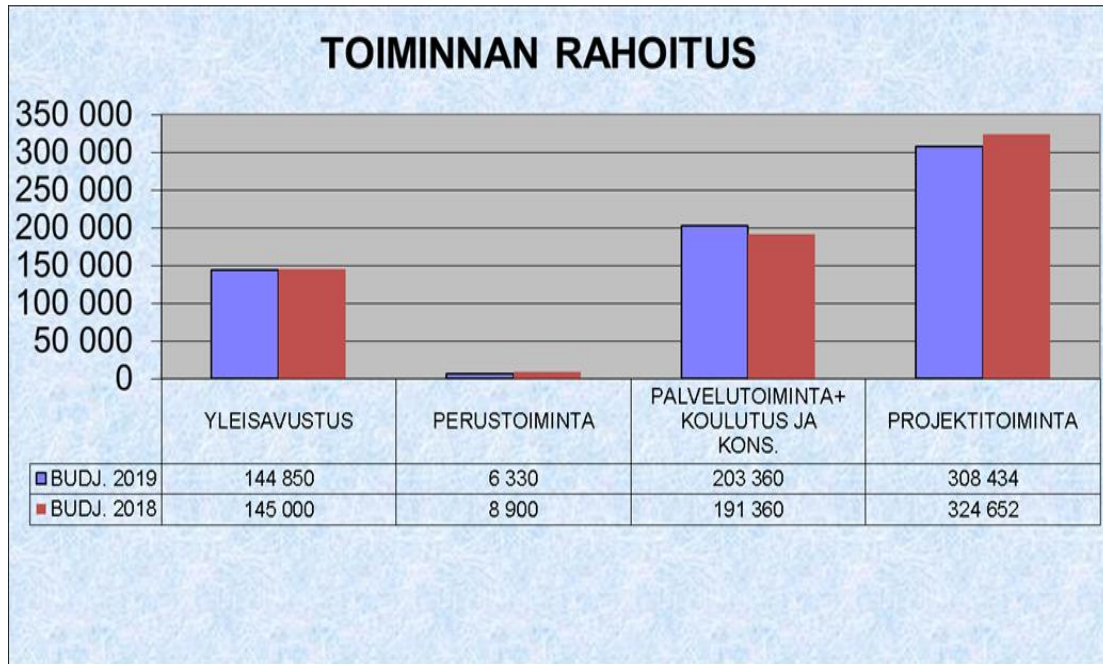
Palvelutoiminnan tuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 174 760 euroa, mikä on noin 2 500 euroa kuluvaan vuoteen enemmän. Jatkavista toiminnoista sosiaaliasiamiehen palvelun tuottoja arvioidaan kertyvän kuluvaan vuoden budjetin mukaisesti 99 260 euroa, lastensuojelun sosiaaliryhteyksien palvelujen tuottoarviota on 69 000 euroa, jossa lisäystä 11 000. Konsultoivan varhaiserityisopettajan sopimustuotto sitä vastoin vähenee arvioidusti 6 500 euroon, mikä on 8 500 kuluvaan vuoden arvioita vähemmän. Konsultointi- ja koulutusmyyntitavoite on 23 500 eur, jossa lisäystä 9 500 kuluvaan vuoden tavoitteeseen.

STM:n valtionavustusta on budjetoitu 144 850 euroa, mikä noin viidenneksen kokonaisrahoituksesta. Summa vastaa vuoden 2018 tasoa.

Budjetoidut ja varmistuneet hankerahoitukset ovat yhteensä 308 434 euroa. Ne koostuvat STEA-rahoitteisista Yhdessä ei olla yksin -projektista (204 000 euroa) ja Paikka Auki II -hankkeesta (30 978), Kansa-koulu II -

hankkeesta (4 284), PROSOS-hankkeesta (29 638) sekä PAKU-hankkeesta (39 534). Tämä kattaa 46,5 % yhdistyksen kokonaisrahoituksesta.

Päätoimialoittain budjetoidut jakaumat vuonna 2019–2018 ovat seuraavat:

Kulupuolen suurimman erän muodostavat henkilöstömenot, joita oletetaan kertyvän 489 247 euroa, mikä on edellisvuosien tavoitin vajaat 3/4 kokonaiskuluista. Budjetoituja henkilötyövuosia on 8,75 (8,6). Vuokramenoja kertyy kuluvan vuoden tason mukaisesti 54 362 euroa. Muut toimintakulut ovat 118 735 euroa. Tulevalle vuodelle ei korvausinvestointeja ole.

Kosken budjetti 2019 osoittaa edellisvuosien tavoitin nollatuloksen tulomenotasapainoa. Kannattavuuden lisäksi taloudenhoidossa tavoitteena on suunnitelmallisuuden ja riittävän maksuvalmiuden ylläpitäminen. Näiden kolmen peruskriteerin täyttymisellä on olemassa kohtuullisen riskittömät edellytykset.

Kosken palvelutoiminta katsotaan sekä arvonlisä- että tuloverotettavaksi elinkeinotoiminnaksi. Vuoden 2017 verotuspäätöksessä verotettavan tulon määrä oli 47 865,80 euroa, mistä veronmaksua 9 573,16 euroa. Vuoden 2017 veroilmoituksen yhteydessä yhdistyksen elinkeinotulolle haettiin verohuojennusta, minkä verohallinto kuitenkin hylkäsi lähes kokonaan 12.10.2018 antamalla päätöksellään.

Päätöslauselman mukaan ”sosiaaliasiamiestoiminnasta, kiertävästä lastensuojelusta ja kiertävästä erityislastentarhaopettajasta saatua elinkeinotuloa koskeva verohuojennus merkitsisi vähäistä suurempaa haittaa vastaavaa toimintaa harjoittaville elinkeinonharjoittajille. Tästä syystä lautakunta esittää, että hakemus hylättäisiin sosiaaliasiamiestoiminnasta, kiertävästä lastensuojelusta ja kiertävästä erityislastentarhaopettajasta saadun elinkeinotulon osalta eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuksista annetun lain 2 §:n nojalla.” Mielenkiintoista kuitenkin on, että koulutus- ja konsultointitoiminnalle, mikä sinällään täyttää elinkeinotoiminnan tunnusmerkit, verohuojennus myönnettiin. Käytännössä päätös tarkoittaa sitä, että tätä liiketoimintaa voi harjoittaa ja voittoa tuottaa ilman veroseuraamuksia. Ilman huojennusta jääneiden toimintojen osalta on syytä pitäytyä mahdollisimman tarkoin budjetin tulostavoitteessa.

6.1 Kosken budjetti 2019

	BUDJ. 2019	BUDJ. 2018	TOT-% B19-B18	TP 2017	TOT-% B19-TP17
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT					
Toimintatuotot	166 260,00	172 260,00	96,5	233 981,58	71,1
Koulutus- ja konsultointituotot	32 000,00	14 000,00	228,6	8 287,73	386,1
Muut tuotot	319 864,00	338 652,00	94,5	319 809,22	100,0
VARSINAINEN TUOTOT YHTEENSÄ	518 124,00	524 912,00	98,7	562 078,53	92,2
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
Toimihenkilöiden palkat	-338 765,27	-320 361,30	105,7	-315 041,54	107,5
Tuntipalkat	-2 675,00	-8 025,00	33,3	-6 667,85	40,1
Muut palkkamenot	-64 143,51	-76 139,58	84,2	-68 681,67	93,4
Sosiaalikulut	-83 663,22	-81 457,07	102,7	-78 597,65	106,4
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-489 247,00	-485 982,95	100,7	-468 988,71	104,3
TOIMI TILAVUOKRAT					
Toimitilavuokrat	-54 362,00	-54 400,00	99,9	-53 740,84	101,2
VUOKRAT YHTEENSÄ	-54 362,00	-54 400,00	99,9	-53 740,84	101,2
MUUT KULUT					
Matka- ja majoituskulut	-25 675,00	-37 700,00	68,1	-26 495,21	96,9
Henkilöstön koulutuskulut	-3 950,00	-5 000,00	79,0	-5 401,20	73,1
Muut henkilöstökulut	-850,00	-800,00	106,3	-913,48	93,1
Muut vuokrat	-15 390,00	-10 200,00	150,9	-8 082,58	190,4
Aine- ja tarvikeostot	-2 290,00	-2 450,00	93,5	-5 889,03	38,9
Muu toimintakulut	-14 060,00	-9 040,00	155,5	-18 891,99	74,4
Myynti-markkinointikulut	-1 600,00	-1 500,00	106,7	-2 631,56	60,8
Edustuskulut	-350,00	-150,00	233,3	-1 067,35	32,8
Toimisto-, puhelin- ja tietoliikennekulut	-17 970,00	-16 400,00	109,6	-18 238,07	98,5
Vakuutukset	-1 300,00	-1 750,00	74,3	-997,52	130,3
Ostetut palvelut	-35 300,00	-32 350,00	109,1	-46 640,41	75,7
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-118 735,00	-117 340,00	101,2	-135 248,40	87,8
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-662 344,00	-657 722,95	100,7	-657 977,95	100,7
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	-144 220,00	-132 810,95	108,6	-95 899,42	150,4
SA TUNNAISERÄT	0,00	0,00	0,0	-24,91	0,0
YLEISAVUSTUKSET	144 850,00	145 000,00	99,9	144 969,00	99,9
TUOTTOJÄÄMÄ ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	630,00	12 189,05	5,2	49 044,67	1,3
TULOVEROT	-630,00	0,00	0,0	-10 176,35	6,2
TILIKAUDEN TULOS (+/-)	0,00	12 189,05	0,0	38 868,32	0,0

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi